

Usmeni dio stručnoga ispita - upute za preživljavanje

Stručno-metodička priprema za polaganje stručnoga ispita stručnih suradnika psihologa

30. ožujka 2023.

Najava

Što prethodi polaganju stručnoga ispita

Dionice polaganja stručnoga ispita, s naglaskom na usmeni dio stručnoga ispita

Upute za preživljavanje

ŠTO PRETHODI POLAGANJU STRUČNOGA ISPITA

- odabir studija
- studiranje
- zapošljavanje
- pripravnički staž
  - („Svrha je pripravničkog staža osposobiti učitelje, stručne suradnike i nastavnike bez radnog iskustva za uspješno, stručno i samostalno obavljanje poslova u osnovnoj odnosno srednjoj školi.“ Pravilnik o polaganju stručnog ispita učitelja i stručnih suradnika u osnovnom školstvu i nastavnika u srednjem školstvu, čl. 3.)
- Suradnja s mentorom i drugim članovima povjerenstva
  - (Pretpostavka je da su svi sudionici toga procesa, i pripravnik i članovi povjerenstva za stažiranje, odgovorno pristupili ostvarivanju izrađenog operativnog programa stažiranja, Pravilnik, čl. 4)
  - Propisanih 60 sati suradnje s mentorom na poslovima iz mentorova djelokruga tijekom godine dana stažiranja stručnih suradnika u školi vjerojatno je premalo (to je manje od 2 sata tjedno tijekom školske godine), a mi kao ispitno povjerenstvo pretpostavljamo da se ta suradnja odvijala u ozračju uzajamnog poštovanja i obostranog učenja te da će imati dobar ishod – položeni stručni ispit pripravnika

Susret u zbornici

„...školu čini ukupnost mnogih ljudi i još mnogo toga, ali nitko pojedinačno...”

Vittorino Andreoli, Pismo učitelju, Školska knjiga, 2009

DIONICE POLAGANJA STRUČNOGA ISPITA, S NAGLASKOM NA USMENI DIO STRUČNOGA ISPITA

- ▶ Dijelovi stručnoga ispita:
  - ▶ Pisani rad
  - ▶ Praktični rad - radionica ili stručni rad
  - ▶ Usmeni ispit

- ▶ Stručni ispit polažete pred ispitnim povjerenstvom kojeg u vašem slučaju čine:
  - ▶ Viša savjetnica Agencije za odgoj i obrazovanje Vesna Ivasović
  - ▶ Ispitivačica metodike - sveučilišna profesorica metodike Nina Pavlin Bernardić
  - ▶ Stručna suradnica psihologinja Ivana Lončarević (kao vaš mentor na ispitu)
  - ▶ Ravnatelj škole Tomislav Filić
  - ▶ Učiteljica hrvatskog jezika Iverka Kraševac.

Povjerenstvo ima zadaću vrednovanja!

- ▶ DRUGI DAN
- ▶ **STRUČNI RAD / RADIONICA**
- ▶ **Stručni rad: (više o tome govorila ispitivačica metodike)**
  - ▶ Trajanje prezentiranja 10 minuta
  - ▶ Odgovaranje na pitanja povjerenstva (razjašnjavanje nejasnoća, produbljivanje teme, primjena rezultata, daljnji rad...)
- ▶ **Radionica: (više o tome govorila stručna suradnica psihologinja, mentorica na ispitu)**
  - ▶ Trajanje 45 minuta, jedan nastavni sat

USMENI ISPIT

- ▶ Metodički dio
- ▶ Opći dio
- ▶ Osvrt na pisani rad
  - ▶ Prosudba: pismenost (uč. hrvatskog jezika) i stručnost (viša savjetnica i ispitivačica metodike)
- ▶ Osvrt na radionicu
  - ▶ Samoprocjena
  - ▶ Vrednovanje Povjerenstva - elementi vrednovanja
    - ▶ Ishodi i aktivnosti
    - ▶ Sadržaji
    - ▶ Strategije i metode
    - ▶ Mediji
    - ▶ Izvedba radionice
    - ▶ Interakcija s učenicima

Zakoni i propisi

ZAKONI nasuprot ODGOJU?

- ▶ „... život škole kao ustanove s javnim ovlastima određuju mnogi propisi pa čak su i ocjenjivanje i izricanje pedagoških mjera postali dio upravnog postupka. Sve je više situacija gdje nastavnik može biti tužen, a ravnatelj kazнено gonjen pa je bilo logično zasititi knjigu potrebnim pravnim okvirom, potaknuti obaviještenost o njemu te uputiti na valjano snalaženje u toj pravnoj džungli iznenađujuće mnogo različitih propisa kako bi se prosvjetni djelatnici zaštitili provođenjem ispravnih pravnih postupaka s jedne strane, a ipak bili i dalje odgajatelji puneći taj pravni okvir pedagoškim erosom, strašću za poučavanjem i stvaralaštvom, s druge. Htjeli smo pokazati kako se pravo i pedagogija ne poništavaju međusobno već su u školi upućeni na suživot pod uvjetom da pedagogija ne zanemaruje pravo, a pravo ne pokušava uređivati sadržaje što po naravi stvari pripadaju pedagogiji.”
- ▶ Boris Drandić, *Pravno-pedagoški priručnik za osnovne i srednje škole*, Znamen, 2011., str. 33

OPĆI DIO PRIMJERI MOGUĆIH PITANJA:

▶ **Ustav Republike Hrvatske**

- ▶ Objasni trodiobu vlasti.
- ▶ Na koliko se godina bira predsjednik, a na koliko vlada?
- ▶ Tko donosi zakone?
- ▶ Kako se zove zakon koji je temeljni dokument za rad škole?

▶ **Zakon o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske**

- ▶ Koja su državna obilježja Republike Hrvatske? Nabrojite ih i recite nešto o njima.

▶ **Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi**

- ▶ Na koliko se godina bira ravnatelj?
- ▶ Tko su članovi školskog odbora?
- ▶ Razlika između školske i nastavne godine?
- ▶ Tko određuje početak školske godine?
- ▶ Tko čini učiteljsko vijeće?
- ▶ Tko čini razredno vijeće?
- ▶ Kada učenik može prestati pohađati nastavu izbornog predmeta?
- ▶ Što je Godišnji plan i program rada škole?
- ▶ Što je Školski kurikulum?
- ▶ Koja je razlika između ta dva dokumenta?
- ▶ Tko sve može ići na dodatnu nastavu?
- ▶ Koje su opisne ocjene iz vladanja?

- ▶ Što škola mora trajno čuvati? (Spomenicu škole i matičnu knjigu.)

▶ **Zakon o ustanovama**

- ▶ Tko može osnovati javnu ustanovu?

▶ **Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja**

- ▶ Koliko najviše učenika može biti u razredu?
- ▶ Koliko najmanje učenika može biti u razredu?

▶ **Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama**

- ▶ U kojem dokumentu se nalaze sva prava i obveze zaposlenika Škole (plaća, dodaci, slobodni dani...)?
- ▶ Tko sklapa Kolektivni ugovor?

▶ **Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji i evidenciji te javnim ispravama u školskim ustanovama**

- ▶ Što je matična knjiga?
- ▶ Što je registar učenika?
- ▶ Što je spomenica?

▶ **Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi**

- ▶ Koja su tjedna zaduženja učitelja?
- ▶ Što se sve računa u neposredni odgojno-obrazovni rad učitelja?
- ▶ Koliko sati iznose ukupne tjedne obveze učitelja?
- ▶ Nabrojite poslove razrednika.

- ▶ **Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi**
  - ▶ Koliko se roditeljskih sastanaka najmanje mora održati tijekom jedne školske godine?
  - ▶ Kada se ne smiju organizirati roditeljski sastanci i individualni razgovor s roditeljima?
  - ▶ Koliko pisanih provjera učenik može pisati u jednom danu, a koliko u jednom tjednu?
  - ▶ Trebaju li se usmene provjere najaviti?
  - ▶ Kako se naziva pravilnik u kojem možemo pročitati sve upute o načinu vrednovanja i provođenju provjera u školi?
- ▶ **Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava**
  - ▶ Tko čini stručno povjerenstvo škole za upis u prvi razred?
- ▶ **Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera**
  - ▶ Kako se zove pravilnik o pedagoškim mjerama?
  - ▶ Nabroji pedagoške mjere u OŠ i SŠ.
  - ▶ Koju pedagošku mjeru donosi razrednik?
  - ▶ Koliko dana izostanka može opravdati roditelj djetetu?
- ▶ **Pravilnik o izvođenju izleta, ekskurzija i drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti izvan škole**
  - ▶ Koji sve oblici nastave spadaju u izvanučioničku nastavu?
  - ▶ Tko je učitelj voditelj, a tko je učitelj pratitelj?
- ▶ **Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju**
  - ▶ Koja je razlika između redovitog programa uz individualizirane postupke i redovitog programa uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke?
- ▶ **Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju darovitih učenika**
  - ▶ Što sve škola može omogućiti u cilju razvoja darovitih učenika?

- ▶ **Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima**

- ▶ Koja je uloga pomoćnika u nastavi?

- ▶ **Pravilnik o provođenju pripreme i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostatno znaju hrvatski jezik i nastave materinskog jezika i kulture države podrijetla učenika**

- ▶ Na koji se zakon pozivamo kada nam u razred dođe dijete s drugog govornog područja?

- ▶ Što se događa ako u školi postoje učenici koji nedostatno poznaju hrvatski jezik?

- ▶ **Pravilnik o napredovanju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u osnovnim i srednjim školama i učeničkim domovima**

- ▶ U koja zvanja mogu napredovati učitelji?

- ▶ **Pravilnik o nagrađivanju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima**

- ▶ Koja je razlika u napredovanju i nagrađivanju učitelja?

- ▶ **Pravilnik o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima**

- ▶ Što treba učiniti ako učenik često dolazi u školu neispavan, bez pribora?

- ▶ **Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima**

- ▶ **Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji**

- ▶ **Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja**

- ▶ **Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece**

- ▶ Nabrojite dokumente u kojima se nalaze upute o postupanju u slučaju nasilja nad djecom.

Izmjene, dopune i ispravci zakona

- ▶ Pri proučavanju propisa treba uvijek imati na umu da je većina zakona i pravilnika imala izmjene. Kako biste se u tome lakše snašli dobro je doći do pročišćenih tekstova propisa.
- ▶ Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10. - ispravak, 90/11., 5/12, 16/12., 86/12., 126/12, 94/13., 152/14., 7/17, 68/18, 98/19, 102/19, 64/20)

UPUTE ZA PREŽIVLJAVANJE

U vrijeme priprave:

- ▶ Prihvatiti stvarnost da je za rad u školi potrebno položiti stručni ispit
- ▶ Pripremanju za polaganje stručnoga ispita pristupiti ozbiljno
- ▶ Upoznati se s iskustvima onih koji su nedavno polagali stručni ispit, ali ne dopustiti da tuđa negativna iskustva i/ili neuspjesi utječu na vaš pozitivan model o sebi i drugima
- ▶ Pripremljenu radionicu isprobati, a napravljeni rad nekome predstaviti te se kritički osvrnuti na učinjeno
- ▶ Razvijati sposobnost samoprocjene i samovrednovanja u radu

UPUTE ZA PREŽIVLJAVANJE

U vrijeme stručnoga ispita:

- ▶ Pristupiti stručnom ispitu s vjerom da je moguće položiti ga
- ▶ Ne dopustiti da nepredviđene i/ili neželjene situacije pomute osobni mir i pozitivan stav
- ▶ Biti spreman prilagoditi se situaciji i uvjetima u kojima se nađete - polazište je stvarnost u kojoj se nalazite (učenici, razredna dinamika, tehnika, prisutnost povjerenstva...)
- ▶ Biti spreman kritički se osvrnuti na svoj rad, napraviti samoprocjenu i samovrednovanje
- ▶ Biti otvoren čuti osvrt i vrednovanje članova povjerenstva

UPUTE ZA PREŽIVLJAVANJE

Nakon stručnoga ispita:

- ▶ Za one koji su položili
  - ▶ Potvrdu o položenom stručnom ispitu dostaviti u računovodstvo
  - ▶ Nastaviti se stručno usavršavati
  - ▶ Položeni stručni ispit proslaviti s obitelji i prijateljima
- ▶ Za one koji nisu položili
  - ▶ Ne položeni stručni ispit prihvatiti kao iskustvo koje može biti poticaj na promjene u radu
  - ▶ Vlastito negativno iskustvo promatrati kao pomoć u boljem razumijevanju negativnih iskustava drugih i adekvatnijem pružanju pomoći i podrške drugima
  - ▶ Razmotriti preporuke članova povjerenstva za poboljšanja i promjene
  - ▶ Kontinuirano raditi na poboljšanjima i promjenama
  - ▶ Na vrijeme se prijaviti za ponovno polaganje stručnoga ispita

POTICAJI ZA KRAJ

„Škola zapravo ima zadaću da učenika uvede u događaje i kulturu naselja, grada, nacije i cijeloga svijeta. (...)

Mislím da je važno istaknuti da škola obrazuje te, dakle, sudjeluje u poučavanju sposobnosti življenja, a život nije hladna primjena nekog programa, nego sposobnost poznavanja uzbuđenja i osjećaja te umijeće stavljanja u odnos s drugima.”

Vittorino Andreoli, Pismo učitelju, Školska knjiga 2009

„S djecom je potrebna
čašica mudrosti,
bačva razuma
i more strpljenja.”

Franjo Saleški

Isto to, samo u još većoj mjeri potrebno je i s odraslima!!!